

КАФЕДРА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Сучасне інструментальне виконавство

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма

Магістр
025 Музичне мистецтво
Народні інструменти:
«Домра», «Балалайка»,
«Гітара», «Цимбали»,
«Баян», «Акордеон»,
«Бандура»

Курс	2
Семестр	4

Статус

Цикл загально-
професійної підготовки

ECTS	3
Годин	120
Лекції	20
Семінари	20
Самостійна робота	80

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Білоусова Світлана Вікторівна кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри народних інструментів
Профіль викладача	
e-mail	kolesniksv@ukr.net

Анотація навчальної дисципліни

Курс лекцій "Сучасне інструментальне виконавство" передбачає розгляд музичного виконавства з позиції його ролі і місця в триаді: композитор–виконавець–слухач, де завдання виконавця полягатиме в необхідності через інтерпретаційне вчитування в структуру твору з наступним подоланням дискретності структурних побудов не тільки вийти на рівень цілісності, але й досягнути континуальності первинної ідеї, якою керувався композитор в процесі її оформлення в нотному тексті (протоінтонація за В.Медушевським).

Мета дисципліни полягає в залученні слухачів курсу до досліджень в галузі теорії музичного виконавства на основі усвідомлення природності законів, які керують процесами створення, відтворення та слухання музики. Законів як сформульованих в сучасному музикознавстві, так і таких, які реально підпорядковують дії виконавця лише на рівні його підсвідомості та чекають на відповідні дослідження.

Відповідно до мети курсу «Сучасне інструментальне виконавство» вирішує наступні завдання:

- усвідомлення єдності сутностей природних взаємозв'язків;
- врахування діалектики співіснування інтонаційних процесів і незалежного музичного часу;
- розуміння специфіки виконавського слуху;
- вивчення рівнів інтонаційного мислення виконавця;
- аналіз особливостей педагогічної техніки музиканта;
- формування переконання у незворотності прогресу виконавського мистецтва, як і самої музики.

Програма курсу передбачає послідовний розгляд складових виконавського мислення з позиції обумовленості ігрових рухів слуховим проектом, який формується на тлі усвідомлення виконавцем логіки інтонаційних процесів, зашифрованих у нотному тексті.

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістр повинен **знати**:

- сучасні свідчення про закони, що діють у музичному виконавстві як окремій галузі музичного мистецтва;
- сутність досліджень визначних музикознавців та виконавців стосовно сучасних проблем музичного виконавства;
- основи і техніку інструментального інтонування в умовах дії музичного часу на мікро- та макрорівнях.

Магістр повинен **вміти**:

- застосовувати теоретичні настанови у виконавській практиці та викладацькій роботі;
- адекватно інтерпретувати авторський текст з огляду на особливості дії незалежного музичного часу;
- аналізувати і критично оцінювати будь-які редакторські позначки в опублікованій музичній літературі.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік тем

Тема 1. Єдність сутності природних взаємозв'язків.

Тема 2. Час в аспекті концепції "музично-виконавське право".

Тема 3 Роль слухових настанов у формуванні інтонаційної культури музиканта-виконавця.

Тема 4. Стабільні та мобільні засоби художньої виразності.

Тема 5. Артикуляція як спосіб відображення інтонування.

Тема 6. Інтонація та інтонування.

Тема 7. Техніка інструментального інтонування..

Тема 8. Інтонування та його взаємозв'язок із незалежним музичним часом. .

Тема 9. Рівні інтонаційного мислення.

Тема 10. Музично-виконавська техніка.

Тема 11. Інтонування моторики.

Тема 12. Методи роботи над подоланням технічних складностей.

Тема 13. Профілактика професійних захворювань

Тема 14. Педагогічна техніка.

Тема 15. Етапи роботи над музичним твором

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування лекцій	25
2.	Семінарські заняття	25
3.	Самостійна робота	30
4.	Залік	20
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінка **«відмінно»**: студент у повному обсязі опанував матеріал навчальної програми, виконав усі передбачені програмою форми роботи (участь у семінарських заняттях, самостійні завдання), проявив ініціативність та здатність творчо вирішувати завдання.

Оцінка **«добре»**: студент загалом опанував матеріал навчальної програми (приблизно в обсязі 75%), орієнтується у проблематиці курсу, брав участь у різних формах роботи, передбачених програмою.

Оцінка **«задовільно»**: студент опанував матеріал курсу в обсязі 30–50%, не виявив зацікавленості заняттями, неякісно виконував усні та письмові завдання, передбачені програмою.

Оцінка **«незадовільно»**: студенти не опанували матеріал курсу, не виконали обов'язкових форм роботи, не розуміли основний зміст та завдання курсу.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Білоус В. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / НМАУ ім. П. І. Чайковського. Київ, 2005. 16 с.
2. Білоусова С. Особливості вимови обернених артикуляційних сполучень на домрі. Виконавське музикознавство. 4 видання – К., 2016. – С. 16-24.

- Герасимова-Персидська Н. Интонация в новейшей музыке // Научный вестник Национальной музыкальной академии Украины имени П. И. Чайковского : Світ музикознавства: стратегії, дискурси, сюжети. — К.: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2011. — Вип. 98. — С. 16-31.
3. Герасимова-Персидська Н. Музыка. Время. Пространство. — К.: Дух і літера, 2012. — 408 с
 4. Герасимова-Персидська Н. Звук и знак в музыкальном искусстве: исторический аспект // Київське музикознавство : Музикознавство у діалозі. — Київ-Дюссельдорф, 2011. — Вип. 37. — С. 12-23.
 5. Герасимова-Персидська Н О дискретной линейности в современной музыке // Научный вестник НМАУ імені П. І. Чайковського : Мистецтвознавчі пошуки. — К., 2008. — Вип. 78. — С. 12-17.
 6. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста. Київ : Музична Україна, 1983. 69 с.
 7. Деменко Б. Категорія часу в музичній науці: Теорії специфікацій. — К., 1996. — 296 с.
 8. Івко В. Время в аспекте концепции «музыкально-исполнительское право» // Академічне народно-інструментальне мистецтво України ХХ–ХХ століть : матеріали міжнародної наук.-практ. конф. (м. Київ, 23–28 березня). Київ, 2003. С. 12–14.
 9. Івко В. Техніка інструментального інтонування // Актуальні напрями розвитку академічного народно-інструментального мистецтва: матеріали Другої Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 20–27 березня). Київ, 1998. С. 45–46.
 10. Козаренко О. Феномен національної музичної мови / Олександр Козаренко / [відп. ред. І. Пясовський, О. Купчинський]. — Львів: 2000. — 284 с. — (Українознавча бібліотека НТШ. Число15).
 11. Костенко Н. Теорія домрового виконавства в світі сучасних вимог потребований // до 70-річчя кафедри народних інструментів Київської консерваторії (НМАУ) ім. П. І. Чайковського : матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Київ, 15–19 березня). Київ, 2010. С. 123–137.
 12. Лисенко М. Міхеєв Б. Школа гри на чотириструнній домрі. Київ : Муз. Україна, 1990. 151 с.
 13. Маркова Е. Интонационность музыкального искусства: научное обоснование и проблемы педагогики / Е. Н. Маркова. — К.: Муз. Україна, 1990. — 180 с.
 14. Матвійчук Л.. Методичні основи виконавської майстерності домриста // Актуальні напрями відродження та розвитку народно-інструментального мистецтва в Україні : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 24–31 березня). Київ, 1995. С. 45–48.
 15. Москаленко В. До визначення поняття «музичне мислення» // Українське музикознавство. Вип. 28: Музична україністика в контексті світової культури. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. С. 48–53.
 16. Москаленко В. Интонация, Музыка, Слово // Научный вестник Национальной музыкальной академии Украины имени П. И. Чайковского. Вип. 27. Слово, інтонація, музичний твір. Київ, 2003. С. 12–20.
 17. Сокол А. Теория музыкальной артикуляции. Одесса: Одесская книжная фабрика, 1995. 208 с.
 18. Харнонкурт Н. Музыка як мова звуків. Суми : Собор, 2002. 184 с.
 19. Чекан Юрій Іванович. Інтонаційний образ світу як категорія історичного музикознавства: Дис... д-ра наук: 17.00.03 - 2010.
 20. Чекан О. Е. Художній простір музичного твору: генеза та функціонування : дис... канд. мистецтвознав. — 17.00.03 — Музичне мистецтво; НМАУ імені П. І. Чайковського / Чекан Олена Ернстівна. — К., 1999. — 187 с.